A°. 1838. N°. 98.

ZONDAG DEN 9den DECEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 8 December 1838.*

Bij resolutie van den Heer Gouverneur Generaal *ad interim* van den 7den dezer, No. 1469 | 1330, zijn onder *Præsidium* van den Administrateur van Financien, tot *Leden* in de Commissie ter bepaling van de waarde der Producten, waarnaar de *UITGAANDE RECHTEN* over 1839 moeten worden berekend, benoemd:

Uit de Ambtenaren,

De Heeren Mr. P. FIERS SMEDING, *Procureur Generaal ad interim.*
Mr. C. A. MARCHANT, *ingerond President van het Geregtshof.*
A. VAN MEERTEN, *Griffier bij het Geregtshof.*
F. J. WESENHAGEN, *Kolonialen Ontvanger en Betaalmeester.*
R. H. ESSER, *Havenmeester.*

Uit de Ingezetenen,

De Heeren D. M. SANCHES.
J. ZAAL.
H. J. A. WITTERING.
G. L. ROTENHOFF.
M. A. THERKOW.

De Gouvernements-Secretaris,
G. SCHEVER.

BURGERLIJKE STAND

PARAMARIBO, *den 6 December* 1838.

Heden zijn in *Ondertrouw* opgenomen PETER MAC GEORGE en PHILIPPINA JOHANNA JEGER, Weduwe THOMAS ANTHONY PITT, beide alhier woonachtig.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHUTBURGH.

PARAMARIBO, *den 6 December 1838.*

Het *TORENGEBOUW* binnen het Fort *Zeelandia* uitgebroken en uitsdien het zich dunrin bevindende *UURWERK* voorerst buiten werking gesteld, zullende worden, zoo zal, tot nadere voorziening, ter regeling van den juisten tijd, voortaan op den middag, telkens een Kanonschot van een van Z. M. ter reede aanwezige Oorlogschepen worden gedaan.

De Kapitein Adjudant,
V. R. H. ESSER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 4den Dec. de Ned. Am. Bark *Charles*, Kapt. James Howe, naar Boston; ladingen als vóór Uitgeklaard.

Den 5den dezer, H. M. Brik van Oorlog de *Valk*, gekommandeerd door den Kapitein-Luitenant ter Zee, G. van LENNEP COSTER, naar Curaçao.

Publieke Verkoopingen.

Ten Huize van den Vendumeester
M. A. KEIJSER.

Vrijdag, den 7den December 1838.

Het *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen in de *Gravenstraat*, La. B. No. 60, Nieuwe Wijk, aanhoorende den Boedel LUCIA van BUTTNER. — *f* 5,900. — Opgehouden.

ADVERTISSEMENTEN.

De HEEREN RAAD der Divisie *Saramacca*, brengt bij deze ter kennisse van belanghebbenden, dat de *Boven* sluizen af dan, de vaart door het Kanaal van *Paramaribo* zal blijven opengesteld.

Paramaribo den 4den December 1838.

De Heeren-Raad voornoemd,
J. ZAAL.

TRANSPORTEN.

(41746) Den 16den November 1838. CIGILIA KALDEN, aan ANDRIES PREGER, van een stuk van het Erf aan de *Dambranders Gracht*, bekend onder oude wijk La. D. No. 867 en nieuwe wijk La. E. No. 174.

Den 23sten. H. A. BUHK, aan H. F. BUHK, van de helft in het Huis en Erf, aan de *Saramacca Straat*, bekend onder oude wijk La. D. No. 582 en nieuwe wijk La. E. No. 3.

Den 24sten. ANNA LINCK, aan de Weduwe J. SCHOBER, gebore DOORNMAAL, van het Huis en Erf, aan de *Steenbakkerij Straat*, bekend onder oude wijk La. D. No. 318 en nieuwe wijk La. C. No. 152.

Idem. S. F. FLOR, aan FERDINAND MEIJER, van het Erf en daarop staande gebouwen, gelegen aan de *Jooden Straat*, bekend onder oude wijk La. D. No. 210 en nieuwe wijk La. D. No. 36; alsmede het bloote Erf, gelegen en zoreo, straatwaarts bekend onder La. D. No. 222 en nieuwe La. D. No. 37a.

Den 1sten December. CATHARINA ADRIANA ESSER, aan ARON JOSEPH POLAK, van het Huis en Erf, staande en gelegen aan de *Joden Breede Straat*, bekend onder oude wijk La. C. No. 137 en nieuwe wijk La. C. No. 29.

Den 3den. LOUISE POHL, aan J. L. KARSSENBOOM, P. KUVEL, A. F. GERDEMAN, en H. KLINT, Administrateuren van de Plantadje *Schoonoord*, zeven honderd akkers Land, zijnaakende, een gedeelte van Plantaadje *Nieuw Engeland*, gelegen aan de zijde van Plantaadje *Schoondord*.

Idem. M. J. van SCHOON, aan S. E. van RAALTEVEER, zoo voor zich, als voor hare minderjarige Kinderen, van het Huis en Erf, aan de *Graven Straat*, bekend onder oude wijk La. D. No. 61 en nieuwe wijk La. A. No. 30.

Den 4den. JOSEPH ERLES, qq. Boedel vrijen, JAN HENDRIK SAMSON, aan J. F. MEIJER, F. Cz., van het Huis en Erf, aan de *Saramacca Straat*, bekend onder oude wijk La. D. No. 519 en nieuwe wijk La. E. No. 35.

Paramaribo den 5 December 1838.

De Griffier van het Geregtshof
in *Surinaame*,
A. van MEERTEN.

(41761) De Exploiteur bij het Geregtshof in *Surinaame*, belast met de vervolging der *nalatige Belastingschuldigen*, zal op Vrijdag den 14den December 1838, des voormiddags negen uur, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit gemeld Geregtshof publiek bij Executie verkoopen:

De Slaven *Borgère*, *Saratje*, *Lilie*, *Sophietje*, *Cicilia*, *Quassiba*, *Hendrik*, *Wilhelmina*, *Cilia* en *Cicilia*; aankomende Weduwe JACOB JONA gebore ALVARES, (nu Boedel.)

De Slaaf *Picantrie*, aankomende CATRIJNTJE van WICHERS.

De Slaven *Thérisia* en *Troffel*, aankomende J. Bo. DE MESQUITA.

De Slaven *Alida*, *Johannis*, *Theodorus* en *Gerhardus*; aankomende E. J. VAN RIEBEN.

De Slaven *Catrijntje*, *Mijntje* en *Perdine*; aankomende JACOB ALEXANDER ELIAZER nom. ux. en Boedel A. S. MACHIELSE.

De Slavin *Mietje*; aankomende JOHs. MARTs. ROSCHMAN.

Paramaribo den 8 December 1838.

R. GOLLENSTEDE,
Exploiteur.

(42092) Wordt bij inschrijving aangeboden, de levering van de navolgende *GOEDEREN*, ten behoeve van den Houtgrond *Hanover*, als:

88 *Duffels.*
88 *Hoeden.*
1200 Ellen *wit Osnaburgs Linnen.*
691 duó *Vriesch Bont.*
700 *Naainaalden.*
862 *Strengen Garen.*
37 *Schaarmessen.*
96 *Matrozenmessen.*
877 *Vischhoeken.*

Zullende de daartoegelde monsters en inschrijvingen billetten aan het bezoek der Particuliere West-Indische Bank worden overgenomen op Donderdag, den 13den dezer, des morgens ten negen uure, als wanneer, dezelven, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit het Geregtshof alhier, zullen worden geopend, en aan den minst inschrijvende (mits goedgekeurd wordende), de levering worden aanbesteed.

Paramaribo den 7 December 1838.

H. KAMERLING,
c. s. Schwesterhuis.

SURINAAMSCHE MAATSCHAPPIJ

WELDADIGHEID.

*** Verzoekers van BEDEELDEN worden verzocht zich ter Vergadering van Commissarissen, Dinsdag den 11den dezer, 's avonds ten 7 uren, in het Local van de Loge *Concordia* te vervoegen.

(41934) BEQUAME *PLANTAADJE*, te bekomen op diverse Plantaadjes in de districten *Commewijne*, te bevragen ten kantore van den ondergeteekende.

Paramaribo, den 3 December 1838.

J. HAGER Ez. qq.

Wordt te Huur gevraagd

(41959) Een Bekwame *KUIPERIJ* op Plantaadje te werken. Te adresseren Sandoore No. 14 bij JAN de JAGER Jz. qq.

VAN DE STEEN-FABRIEK

WOLFS-HOVE.

(41900) Worden *STEENEN* en *TEGELS* te koop aangeboden. — En wordt voor gemeld Fabriek een *STRAAT-WAGEN* of zoogenaamde *KAR*, voor eene billijke prijs verlangt. — Adres bij
H. M. WOLFF DE FRIDERICI,
privé en qq.

(41208) Tot mijnen *Generale Gemagtigde* aangesteld de Heer J. C. BENNETT.

P. v. CHATILLON.

(41985) De ondergeteekende heeft *heden* bedankt voor de verdere waarneming der Zaken van den Heer J. C. HARTMAN.

Paramaribo den 8 *December 1838.*

G. VAN POLEN HULLEMAN.

(41992) Op aanstaande Maandag den 10den dezer, zal op publieke Vendu worden verkocht:

Eene jonge bekwame *HUISMEID* genaamd *PREMIÈRE*, aankomende den ondergeteekende.

Paramaribo den 8 *December 1838.*

P. DE MARCHI.

FRANKRIJK.— De geneesheer van Napoleon op *St. Helena*, de Dr. Antomarchi, is, zoo als de nieuwsbladen onlangs vermeld hebben, den 3den April ll. te *St. Jago* op *Cuba* overleden. Hij was op het eiland *Corsica* geboren, en vervulde met onderscheiding de betrekking van hoogleeraar in de ontleedkunde te *Florence*, toen hij naar *St. Helena* geroepen werd, om Napoleon in zijne laatste ziekte te verzorgen. Hij verwierf spoedig het vertrouwen van den gewezen keizer, hetgeen hem aanleiding gaf tot de uitgave zijner *Mémoires* over den keizer, getiteld: *Derniers moments de Napoléon*. Bij het testament van Napoleon werd Antomarchi een legaat van 100,000 fr. vermaakt. Na deszelfs dood kwam hij in *Europa* terug en verbleef in *Frankrijk*. Door hem werd, in gemeenschap met den vermaarden geneesheer Mofgani, een te *Florence* ondernomen werk uitgegeven, zijnde anatomische platen van het menschelijk ligchaam, levensgroot en in kleuren. Napoleon had hem bij uitsluiting met de opening van zijn lijk belast, en de oorzaak zijner ziekte, die hij voor erfelijk in zijne familie hield, op te sporen; maar nauwelijks had de gewezen keizer den adem uitgeblazen, of de engelsche chirurgijns maakten zich van het lijk meester en maakten een proces-verbaal op van hunne bevinding, hetwelk Antomarchi weigerde te teekenen, 't zij dat hij aan geene operatie deel wilde nemen, die hem alleen opgedragen was, 't zij dat hij in het gevoelen der engelsche ontleedkundigen niet deelde. Antomarchi overleed op eene terugreis naar *Noord-Amerika*, aan de geele koorts.

Mengelwerk.

MOZART EN DE GEHEIMZINNIGE MAN.

De gezondheid van Mozart was zwak, en in den laatsten tijd van zijn allezins te kortstondig leven was hij ziekelijk en, even als alle menschen van eene teedere gemoedsgesteldheid, zeer bleutsch voor den dood. In deze gestemdheid schreef hij de *Toverfluit*, zijnen *Tiber* en het [illegible] zijner werken vervaardigd werd.

Op zekeren dag [illegible] buitengewoon merkwaardig was, [illegible] van een aanzienlijk voorkomen, [illegible] zelfs uiterlijk was ernstig en roerloos. Hij had, zoude hij den lesh zijn, [illegible] hij met [illegible] Mozart te verzoeken, eene plegtige Mis te componeren, voor de uitvaart [illegible] Mozart ging op dit verzoek in, [illegible] op deze, zijne wijze vorderen, [illegible] maand gereed te zijn. De vreemde zag [illegible] den penning [illegible] honderd dukaten en ging heen. Het geheimzinnige van dit bezoek schijnt op den kunstenaar een diepen indruk te hebben gemaakt. Hij [illegible] overpeinzen, liet [illegible] pen en papier geven en begon het werk met eenen buitengewonen ijver. De inspanning overtrof zijne krachten zoo zeer, dat hij dikwijls in onmagt zonk en den arbeid moest staken. Dit *Requiem* schreef ik voor mij zelven, zeide hij op zekeren dag tot zijne vrouw, het zal mijne eigene doodmis zijn", en dienvolgende bleef hem tot zijn einde bij. Het verloop van eene maand verdrieten den geheimzinnige man, en verlangde het *Requiem*.

"Het is mij niet mogelijk geweest mijn woord te houden," zeide Mozart, "de arbeid is mij moeijelijker gevallen dan ik gedacht had; en ik ben buiten mijn oorspronkelijk plan gegaan. Ik heb nog eene maand noodig om gereed te zijn." De vreemdeling was daarmede tevreden, maar merkte aan, dat men den arbeid ook de belooning moest vermeerderen, lag vijftig dukaten op de tafel en beloofde op den bestemden tijd weder te zullen komen.

Over deze zonderlinge handelwijze verbaasd, beval Mozart zijnen bediende den zonderlingen man te volgen, en zoo mogelijk te ontdekken wien hij was. Het was echter vergeefs, en de bediende keerde onverrigter zake naar huis terug.

Nu zich overtuigd achtende, dat het een bode uit de andere wereld geweest was, ging de toonkunstenaar met nieuwen ijver aan het *Requiem* en voleindigde het, hoe uitgeput hij naar geest en ligchaam was, nog voor het einde van de maand.

Op den bestemden dag kwam de vreemdeling, maar Mozart was niet meer.

VLUG- EN TRAAGHEID EN WERKZAAMHEDEN VAN DEN GEEST.

In hoe verre aanleg en oefening invloed hebben op de werkzaamheden van den geest, valt moeijelijk te beslissen, daar beiden meestal met elkander minder of meer gepaard gaan.

Quintus Cicero meldde aan zijnen broeder Marcus Tullius, (Cic. ad Quint. frat. II. 6) dat hij binnen zestien dagen vier treurspelen had geschreven; doch hoe zullen deze vlugschriften er hebben uitgezien? Erasmus schreef zijne zoo wel gelaagde satire, *de lof der Zotheid*, in eene week, ten huize van zijnen vriend Thomas Morus te Londen. Volgens de verzekering van Jöcker, heeft Casper Barth, die in 1658 stierf, in den tijd van drie dagen, de geheele Ilias van Homerus, in meer dan twee duizend zeer goede latijnsche dichtregelen vertaald. Leibnitz, die zeer gemakkelijk ingewikkelde wiskunstige vraagstellen oplostte, vond het zeer moeijelijk iets op het papier te brengen; onder zijne papieren heeft men bij herhaling vier of vijf ontwerpen van hetzelfde geschrift gevonden. Zelfs wanneer hij eenen bijna niets beteekenenden brief schreef, verkladde hij vier of vijf opstellen, en vele zijner handschriften zijn, door het gestadig doorhalen, uitschrappen en verbeteren, zoogenoeg onleesbaar. Naar men zegt, heeft Moritz, Graaf van Saksen, die in 1750 overleed, zijne *Reveries*, een bekend werk over de krijgskunde, in dertien nachten geschreven. Samuel Johnson vervaardigde de levensgeschiedenis van Richard Savage, die uit 180 gedrukte bladzijden in octavo bestaat, en een voortreffelijk werk is, in zes en dertig uren. In twee en twintig dagen had Voltaire zijn treurspel *Zaïre* gereed, en aan zijne *Lettre de Mazet* heeft hij slechts acht dagen besteed, indien men zijne verzekering mag geloven. Graaf Alfieri begon in eene misnoegde stemming den 13 Maart, zijne uit 111 bladzijden bestaande *Panegirico a Trajano* te schrijven, en had denzelven den 21 daaraanvolgenden voleindigd. Bérat schreef omstreeks 1780, in eenen winter, 100 vellen druks, meestal groot octavo. Charles Fox kon urenlang, met de meeste welsprekendheid, het Parlement, voor de vuist het woord voeren; maar hoe geheel anders ging het met hem gesteld, als hij eene pen in de hand nam; een kleine opstel kostte hem dan dagenlang werk en moeite. Göethe schreef in vier weken het treurspel van zijnen jongen Werther, deed had lang te voren daarover gedacht en er zich de voorbereid.

DE DOMKERK VAN SEVILLA.

Owen, in zijn onlangs in het licht verschenen werk over *Spanje*, de volgende beschrijving van de zoo beroemde groote Domkerk te *Sevilla*, welke hedendaags by het *Rome* der Arabieren noemt. Wanneer men, zegt hij, deze hoofdkerk van het midden der wandeling aan den oever van de *Guadalquivir* beschouwt, zoo vertoonen zich de talloze pyramiden, welke het dak van het Godshuis kroonen, als een woud van sparreboomen, die op een keten van spitse heuvelen prijkt. Als kunstwerk is dit welligt zoo schoon niet, maar het is verbazingwekkend en indrukmakend. Omstreeks het einde der middeleeuwen stichtte haar het rijke Domkapittel, zonder dat men een voorbeeld had, en zij werd een meesterstuk. Gedurende de regering van verschillende Vorsten werd aan hetzelve gebouwd, en binnen negentig jaren had men een even zoo bewonderenswaardig gebouw daargesteld als de *St Pieterskerk* te *Rome*, van eenen meer zuiveren stijl dan de Dom te *Milaan*, en meer volmaakt dan de hoofdkerk te *Keulen*. Van binnen bestaat deze kerk uit vijf schepen (recmes), van de schoonste Gothische bouworde. Het midden-schip of ruim is ontzettend hoog. Op eenen Zondag betrad ik voor de eerstemaal deze kerk; een geheel regement soldaten woonde de Godsdienstoefening bij, doch dit aanzienlijk getal van menschen verloor zich als een mierenzwerm onder deze zeldzame gewelven. Een gedeelte der bevolking van *Sevilla* was even weinig kenbaar in dit reusachtige gedenkteeken van Christelijke vroomheid. Het heiligdom zelf ligt op eenen berg, en slechts door middel van een aanmerkelijk getal trappen bereikt men hetzelve. Het is 420 voeten lang en 263 voeten breed; de hoogte van het middenschip is met al hetgeen men elders van dien aard ziet niet te vergelijken. Door tachtig vensters, van eene reusachtige grootte, ontvangt de kerk haar licht van binnen, en deze vensters hebben eene onschatbare waarde, want de daarop prijkende tafereelen zijn door Arnold van *Vlaanderen* gemaald. Voor de twee-en-tachtig altaren, in deze kerk; worden dagelijks vijf honderd missen gelezen; ongeloofelijk is de hoeveelheid was en olie, welke in dezelve verbruikt wordt. Het orgel is een der grootste en zwaarste van geheel *Europa*; de blaasbalken van hetzelve gelijken naar stoommachines. De Koninklijke Kapel bevat de graven van Ferdinand III, die in den jare 1248 *Sevilla* weder aan de Mooren ontrukte, en dat van Alphonsus X, bijgenaamd *de Wijze*. Niet verre van daar staat het graf van Christophorus Columbus, met het inscriptie: A CASTILLA Y A LEON, MUNDO NUEVO DIO COLON, (Columbus gaf aan *Castilie* en *Leon* eene nieuwe wereld); in eene kapel ter zijde ligt de zoon van dien grooten man begraven. Van uit de kerk ziet men den beroemden toren *la Giralda* (windwijzer), alzoo genaamd naar het kolossale beeld van Matzas, op deszelfs spits. De bouwmeester dezer kerk was, naar men zegt, de bekende Moor Guever of Geber, die sommigen veranderstellen, dat de uitvinder van het rekenen met letters is, en 't welk Al Gebr wordt genaamd, van waar het woord *Algebra* een afkomstig zijn.

WOESTAPPEN.

In Robinson's *reize door Palestina en Syrie* leest men: De Arabieren bezitten eene hoogst zeldzame vaardigheid in de kennis der voetstappen in het zand. Naar het spoor, dat dieren hebben nagelaten, beoordeelen zij in: Of de voetstappen, waarin zij treden, eigen of eenen naburigen stam behooren, en dus, of dezelve van eenen vriend of eenen vijand zijn. [illegible] geweer van de meerdere of mindere [illegible] weten zij, of de man al dan niet eenen last droeg, &c. Uit de meerdere of mindere scherpte [illegible] zij, of de voetstappen van denzelfden dag dan wel van den vorigen zijn, en uit zekere gebeurde afbrekingen in de lijn der voetstappen beoordeelt de Bedouin, of de man verbaasd is geweest of niet, en hij kan alzoo de zijne berekenen, welke hij heeft, om hem te overvallen. Vaan den misdadiger bestaat er [illegible] weinig hoop, om te ontkomen; de weg, dien hij genomen heeft, wordt voor elken Arabier in leesbare karakters aangewezen.

Te Paramaribo, bij J. J. ENGELBRECHT.